

Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
Mustafa Kemal University Journal of the Faculty of Education
Yıl/Year: 2021 ♦ Cilt/Volume: 5 ♦ Sayı/Issue: 7, s. 213-223

KORONAVİRÜS (COVID-19) DÖNEMİNDE UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ

Nurten ASANDAŞ

Atatürk Üniversitesi, Doktora Öğrencisi, nurtenn_asandas@outlook.com

Orcid: 0000 0002 8624 4123

Doç. Dr. Serkan HACİCAFERĞLU

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, serkan.hacicaferoglu@erdogan.edu.tr

Orcid: 0000-0001-8301-304X

Özet

Doğal ya da insan kaynaklı birçok krizler, felaketler atlattığı insanlığı bu felaketlerden gerekli olan kazanımları çıkarmış ve önlemlerini alarak yaşamına devam etmiştir. Geçmişten günümüze tüm dünyayı en çok etkileyen krizler arasında ise salgın hastalıklar gelmektedir. Birçok salgın nedeniyle oluşan hastalıklar ülkelere savaşlardan daha ağır kayıplar verdirebilmektedir. En ağır kayıp da eğitim alanlarında yaşanabilmektedir. Salgınlar nedeniyle birçok ülkenin eğitim süreci yüz yüze gerçekleştirilememektedir. Dünyada bu eksikliği giderebilmek için uzaktan eğitim sürecinin başlatıldığı görülmektedir. Bu araştırmanın amacı dünyadaki koronavirüs salgını nedeniyle gelişen süreci ve özellikle de eğitim süreçlerinin nasıl olduğunu belirleyebilmektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmada verilerin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Sonuç olarak; uzaktan eğitimin sadece öğrencileri değil, öğretmen ve aileleri de etkilediği söylenebilir. Salgın nedeniyle uzaktan eğitim alan öğrenciler arasında teknolojik açıdan eşitsizlik yaşandığı görülmüştür. Türkiye’de uzaktan eğitim sistemlerinin erişiminin ve altyapı olanaklarının güçlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Salgın, Uzaktan Eğitim, Öğrenci.

DURING THE CORONAVIRUS (COVID-19) PERIOD DISTANCE EDUCATION PROCESS

Abstract

Human beings, who have survived many natural or human-induced crises and disasters, have taken the necessary gains from these disasters and have continued their lives by taking their precautions. Epidemic diseases are among the crises that have affected the world the most from the past to the present. Diseases caused by many epidemics can cause countries to suffer heavier losses than wars. The heaviest loss can be experienced in educational areas. Due to the epidemics, the education process of many countries cannot be carried out face to face. It is seen that the distance education process has been initiated in the world to overcome this deficiency. The purpose of this research is to determine the process developed due to the corona virus epidemic in the world and, in particular, how the educational processes are. For this purpose, scanning model was used in the research. Document analysis, one of the qualitative research methods, was used to collect data in the study. As a result; It can be said that distance education affects not only students but also teachers and families. It has been observed that there is technological inequality among students who receive distance education due to the epidemic. It can be said that the access of distance education systems and infrastructure facilities in Turkey should be strengthened.

Keywords: Covid-19, Epidemic, Distance education, Student.

Giriş

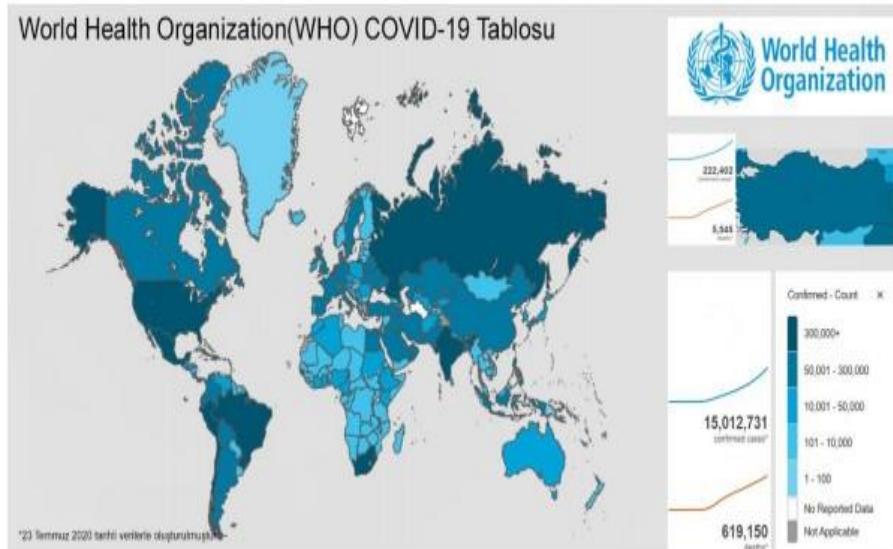
Salgın hastalıklar, bölgesel savaşlar, doğal afetler, küresel çapta yaşanan krizler gibi doğal ya da insan kaynaklı felaketler atlattığımız insanlığı, bu felaketlerden gerekli olan kazanımları çıkarmış ve gerekli önlemlerini alarak yaşamına devam etmiştir (Güler ve Celep, 2020). Diğer bir ifadeyle insanlığı yaşadığı doğal felaketlerden sürekli olarak güçlü bir şekilde çıkabilmiştir (Sarı ve Nayır, 2020).

Buna karşın tarihsel süreç içerisinde gerçekleşen 2009/2010-H1N1, 1957/1958-Asya gribi, 1918/1919-İspanyol gribi gibi salgınlar (WHO, 2020a) covid-19 salgını gibi küresel çapta yayılmalarını gerçekleştirilmemiş olduğu görülmektedir. Bu salgınlar daha çok bölgesel veya kıtalarla sınırlı kalmış, buna karşın covid-19 salgınının özellikle insan hareketliliğinin gerçekleşmesini sağlayan teknolojik gelişmeler sayesinde (ulaşım, alt yapı vs.) tüm dünyada hızlıca yayılım sergilemiştir. Bu yayılım hızıyla beraber tüm dünyada birçok alanda yeni (sosyal, ekonomik, eğitim vb.) düzenlemelerin olduğu görülmektedir. Bu araştırmanın amacı, dünyadaki koronavirüs salgını nedeniyle gelişen süreci ve özellikle de eğitim süreçlerinin nasıl olduğunu belirleyebilmektir. Bu amaç doğrultusunda dünyadaki salgın halinde gerçekleşen hastalıklara ve uzaktan gerçekleştirilen eğitim süreçleri incelenerek gelecek zamanda bu sürecin uygulamaları için önerilerde bulunulmuştur. Bu incelemeler gerçekleştirilirken tarama modelinden yararlanılmıştır. Tarama modeli geçmişte ya da günümüzde var olan bir durumun meydana çıkarılması durumu olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2010). Çalışmada verilerin toplanmasında doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi, yazılı belgelerin içeriğini titizlikle ve sistematik bir biçimde analiz etmek için kullanılan bir nitel araştırma yöntemidir (Wach, 2013). Ayrıca araştırılması planlanan durum hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizi olarak da tanımlanmaktadır (Çepni, 2007; Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Covid-19 Döneminde Dünyada Gelişen Eğitim Süreci

Dünyada 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıktığı görülen Covid-19 salgını (Wikipedia, 2020a), 2020 yılında hızla yayılarak başta Avrupa olmak üzere tüm ülkeleri birçok yönden (sosyal, ekonomik, eğitim vb.) etkisi altına almıştır. Bunun üzerine Covid-19 Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020'de küresel salgın olarak ilan edilmiştir (WHO, 2020b).

Covid-19 salgını dünyadaki etkisi aşağıdaki şekilde gösterildiği gibidir (WHO, 2020c).

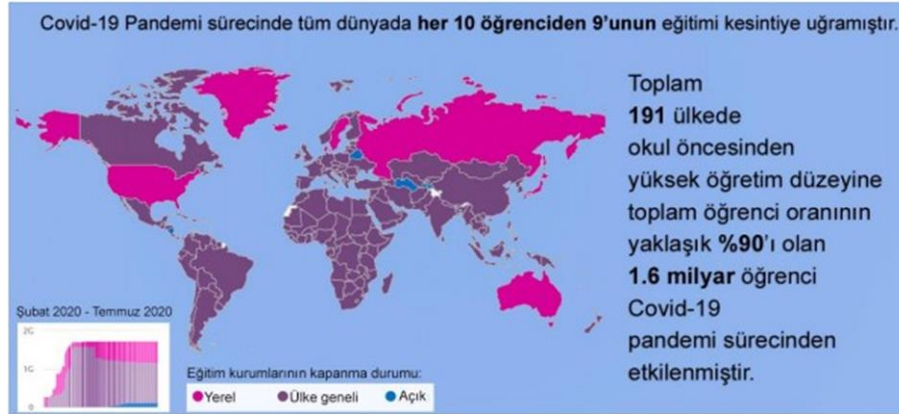

Küresel boyutta yaşanan bu salgın nedeniyle toplumların alışlagelmiş hayat akışlarında değişimler meydana gelmiş (Zhao, 2020) ve ülkeler salgını önlemek amacıyla çeşitli önlemler almışlardır.

Bu önlemlerin başında salgınlar ile mücadelenin önemli aşamalarından birisi olarak gösterilen ilaçsız mücadele (Feng, Xu ve Zhao, 2007) kapsamında salgının etkisini azaltmak, yüksek bulaşıcılığından dolayı yayılımını yavaşlatmak için kalabalık ortamların en aza indirildiği, kısıtlamaların gerçekleştirildiği uygulamalar gelmektedir. Ülkeler ekonomi çarklarının bir şekilde devam ettirilmesi için kısıtlama günlerinde dahi esnek çalışma süreci ve evde çalışma sürecine başlamışlardır. Toplumun temel ihtiyaçlarının karşılanması için bazı uygulamaların gerçekleştirildiği de görülmektedir (gıda zincirine ve hasta hanelere ulaşım gibi). Bu önlemler bağlamında bulaş riski fazla olabileceği yerler kapatılmış, okullar ve üniversiteler de bu kapanmaya dâhil edilmişlerdir (Bozkurt ve Sharma, 2020; Doghonadze, Aliyev, Halawachy, Knodel & Adedoyin, 2020; Gupta ve Goplani, 2020).

Kapanma sürecine dâhil edilen eğitim öğretime, kısmi zamanlarda yüz yüze eğitim arası verilmiştir. Özellikle 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde hemen hemen tüm dünyada kamu ve özel eğitim kurumlarının işleyişlerine ara verilerek sosyal mesafeyi koruyacak çeşitli düzeylerde karantina uygulamaları gerçekleştirilmiştir (Aghakhani, Memarian ve Shalbafan, 2021; Daniel, 2020). Karantina uygulamaları doğrultusunda birçok ülkede eğitim-öğretim kurumları kapatılmıştır. Bu durumda dünya çapında öğrenci nüfusunun yaklaşık olarak %90-92'sini etkilemiş olduğu belirtilmektedir (UNESCO, 2020a).

Covid-19 salgınının dünyadaki eğitim öğretime olan etkisi aşağıdaki şekilde gösterildiği gibidir (UNICEF, 2020).

Bu haliyle Covid-19 salgını tüm kıtalarda özellikle eğitim öğretim süreçlerini etkileyerek, tarihteki en büyük eğitim kesintisine yol açtığı görülmektedir. Salgın, örgün eğitimden yaygın eğitime; okul öncesi eğitimden yükseköğretime; mesleki teknik eğitim kurumlarından üniversitelere kadar dünyadaki öğrenciler ve öğretmenler üzerinde neredeyse evrensel bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Bu süreçte çeşitli düzeydeki eğitim kurumları, öğrencilerin eğitimlerinden geri kalmamaları için uzaktan eğitim sürecini başlattıkları görülmektedir. Bu vesileyle uzaktan eğitim deneyimi olan veya olmayan her eğitimci ve öğrenen, aniden uzaktan eğitim yöntemi ile ders vermek veya ders almak durumunda kalmışlardır (Durak, Çankaya ve İzmirli, 2020).

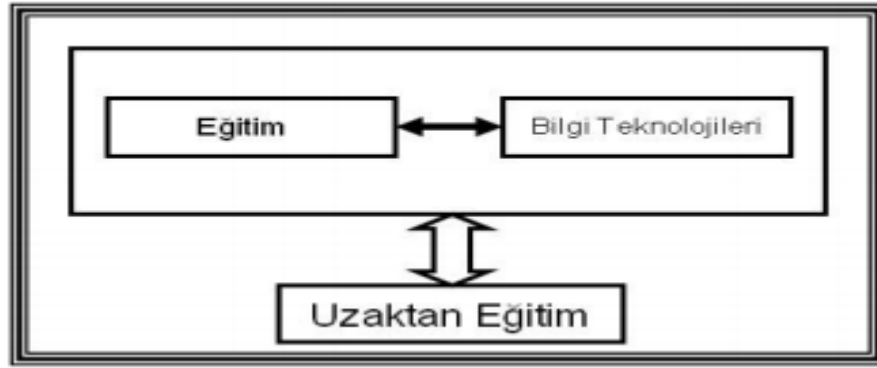
Covid-19 Döneminde Türkiye'deki Eğitim Süreci

Koronavirüs salgını nedeniyle dünyanın dört bir yanında bulunan farklı kademelerdeki eğitim öğretim kurumları (anaokulundan lisans ve lisansüstü eğitime kadar) acil uzaktan eğitime

geçiş yapmak zorunda kaldıkları görülmektedir. 11 Mart 2020 tarihinde ilk vakanın belirlenmesiyle birlikte üniversitelerde şehir dışından gelen öğrencilerin olması ve sosyal etkileşimin fazla olduğu yurt ortamlarındaki sosyal mesafenin korunması için Yüksek Öğretim Kurumu'nun kararı ile üniversitelerdeki eğitim öğretim süreci geçici süre ile durdurulmuştur. 23 Mart 2020 tarihinde ise bulaş riskini ortadan kaldırmak adına eş zamanlı veya eş zamanlı olmayan uzaktan eğitime geçiş kararı alınmıştır (Keskin ve Kaya, 2020; YÖK, 2020a; YÖK, 2020b). Bu süreçten sonra üniversiteler yüz yüze öğretime geçmez iken, Milli Eğitim Bakanlığı bazı sınıflar ile kademeli olarak öğretime geçmiş ama bulaş fazlalaşınca merkezi yönetimin almış olduğu kararlar doğrultusunda gerçekleştirilen bu kademeli yüz yüze eğitime ara vererek uzaktan eğitime devam etmiştir.

Uzaktan Eğitim Süreci

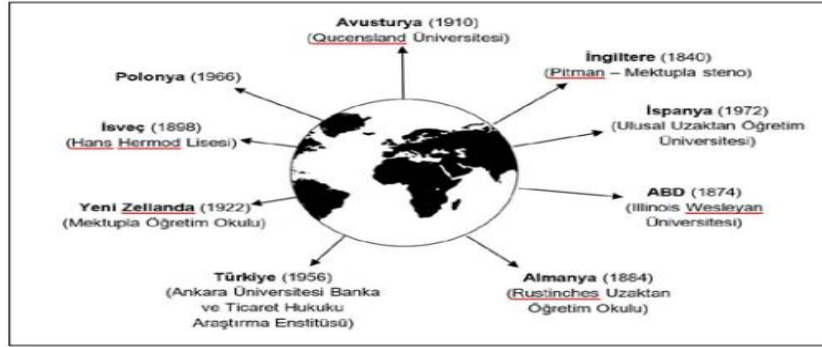
Uzaktan eğitim ile ilgili alan yazında birçok tanımlamaların yapıldığı görülmektedir. Moore ve Kearsley (2011), uzaktan eğitimi öğretici ve öğrenenin farklı mekânlarda olduğu, özel ders tasarımı ve teknolojilerini gerektiren planlanmış açık erişimli öğrenme olarak tanımlamaktadır. Uzaktan eğitim süreci bir başka tanımda ise, bilgisayarlar ve internet teknolojileri yardımıyla eğitimin öğrencilere ulaştırılması olarak tanımlanmaktadır (Newby, Stepich, Lehman ve Russell, 2006). Bu minvalde bilgi ve teknolojik gelişimler uzaktan eğitim sürecinde sıklıkla kullanılan birbirleri ile yakın ilişki içerisinde olan kavramlar olarak görülebilir. Bilgi teknolojileri ile uzaktan eğitim arasındaki bağ oldukça kuvvetli olduğu söylenebilir.

Şekil 1: Uzaktan Eğitim süreci ve teknoloji arasındaki bağ (İşman, 2011).

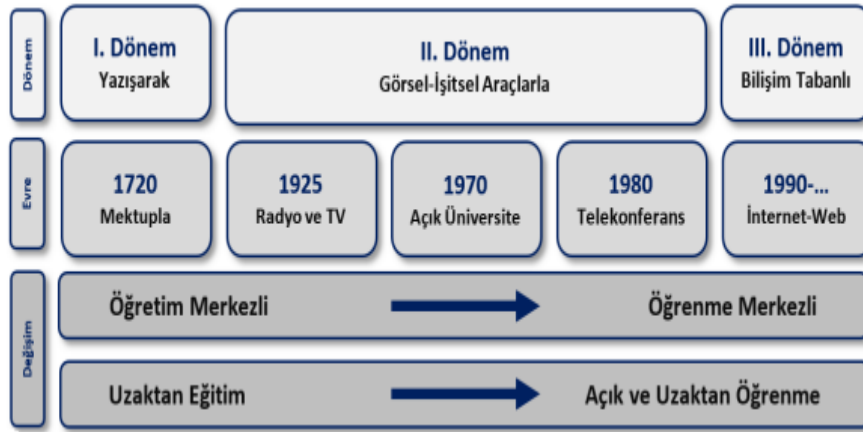
Dünyada Uzaktan Eğitim Süreci

Dünyada uzaktan eğitim uygulamaları tarihsel süreç içerisinde 18. yüzyıla dayanmaktadır. Bazı ülkelerde uzaktan eğitim sisteminin başlangıç tarihleri aşağıdaki şekilde gösterildiği gibidir (Kaya, 2002).

Şekil 2: Dünyada Bazı Ülkelerde Uzaktan Eğitim Süreci

Dünyadaki uzaktan eğitim uygulamalarının dönem ve evreleri aşağıdaki şekilde gösterilmektedir (Bozkurt, 2016). Üç dönem ve beş evrede tanımlanan uygulamada, uzaktan eğitimin gelişimini açıklayan dönem ve evrelerinin birbirinden bağımsız olmadığı, her dönemin bir önceki dönemi de kapsayıp, yığılarak ilerlediği gözlenmektedir (Rodriguez, 2012).

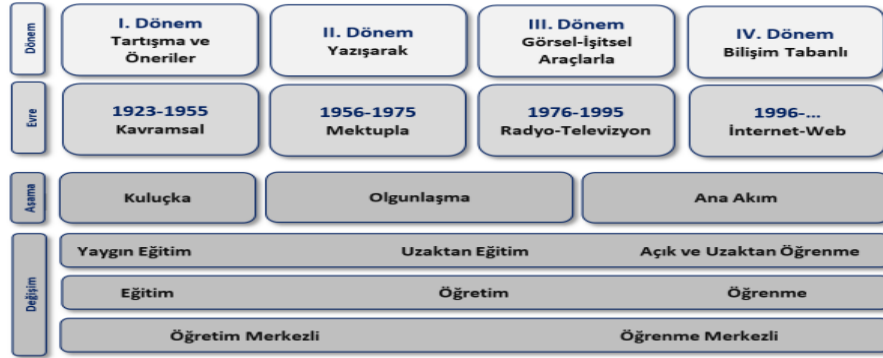

Şekil 3: Dünyada Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Dönem ve Evreleri

Türkiye’de Uzaktan Eğitim Süreci

Salgın nedeniyle eğitim öğretimin kesintiye uğramasından dünya gençliği gibi Türkiye gençliği de olumsuz yönde etkilenmiştir. Eğitimin süreçleri temel bir insan hakkıdır (UN, 1948). Bu bağlamda küresel boyutta oluşan bu olumsuz durumdan etkilenen eğitimi telafi etmek için Türkiye’deki birçok eğitim kurumu hızlı refleks göstererek acil uzaktan eğitim uygulamalarına geçmiştir (Bozkurt, 2020).

Türkiye’de uzaktan eğitim uygulamalarının geçmişten günümüze kadar gelişim süreci dönemlere ayrılarak belirtilmiştir. Aşağıdaki şekilde eğitim süreci dört dönem ve evrede geliştiği belirtilmektedir (Bozkurt, 2017).

Şekil 4: Türkiye’de Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Dönem ve Evreleri

Tartışma ve Sonuç

Yaşamın her alanını etkileyen koronavirüs salgını özellikle eğitim-öğretim metotlarına yeni bir bakış açısı ile bakılmasına yol açtığı söylenebilir. Türkiye’de 3 eğitim öğretim dönemi boyunca devam eden salgın eğitimin tüm kademelerindeki genç bireylerin uzaktan eğitim süreçleri ile tanışmalarına sebep olmuştur. Ayrıca bu durum sadece öğrenciler için değil birçok eğitimci için de yeni bir durum olduğu ve eğitimcilerin uzaktan eğitim süreci kapsamında kullanılan eğitim öğretim modellerinden, teknolojiden haberdar olmadıkları söylenebilir. Aydın-Çetinkaya (2020), araştırmasında öğretmenlerin çoğunun daha önce uzaktan eğitim araçlarını kullanmadıklarını ifade etmektedir. Kaplan (2021), salgın sürecinde yaşananların, ister istemez eğitim eşitsizliğini ortaya çıkardığını, devlet okullarının özellikle ilk ve ortaöğretim kısımlarında öğrenim gören öğrencilerin neredeyse yüzde elliden fazlasının teknolojik nedenlerle bu eğitimden yararlanmadığını belirtmektedir.

Ayrıca dünya ülkelerinde korana virüs salgın döneminde eğitimde yaşanan olumsuzlukların önde gelen sorunları arasında öğrenme kaybı, okulu bırakma isteği ve beslenme düzenindeki bozukluklar sayılabilir (Saavedra, 2020). Eş zamanlı olarak verilen eğitimlere tüm öğrencilerin erişiminde yaşanan problemlerin öğrenciler arasında fırsat eşitsizliğine neden olduğu belirtilmektedir (Saran, 2020). Sarıgöz (2019) araştırmasında öğretmenlerin öğrencilerin dikkatini ders ortamına çekmek için materyal destekli eğitimden ziyade daha çok sözlü anlatıma önem verdiklerini ve böylelikle ders anlatımın da daha başarılı bir süreç izlendiğini belirtmektedir. Bu bağlamda salgın nedeniyle gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin, niceliği yanında niteliğinin de önemli olduğunu bizlere göstermektedir.

Öğretmenler bilgileri öğrencilerine aktarırken daha çok mesleki bilgilerine güvendikleri ve bu bağlamda temel bazı özellikleri kullanmadıkları söylenebilir (Sarıgöz, 2016). Özellikle salgın süreci ile ilk kez karşılaşan öğretmenlerin uzaktan eğitim ve uzaktan eğitim materyali hazırlama konusunda bilgi ve becerilerinin sınırlı olduğu, bu sınırlılık karşısında da derslerin kusursuz iletilemeyeceği söylenebilir. Uzaktan eğitim kavramı kuramsal temelli bir bilim dalı olarak görüldüğünden uygulamaların planlanmasının da bu temelde yapılması sistemin düzgünce ve verimli bir şekilde çalışmasına katkı sağlayacaktır. Eğitim kurumları yapacak oldukları öğrenme yönetim sistemi ve canlı ders yazılımı tercihlerini bu kapsamda gerçekleştirirlerse bu sistemle yeni tanışan ve teknolojik araçları kullanımda zorluk yaşayabilen öğretmenler için kolaylık olacağı söylenebilir (Durak, Çankaya ve İzmirli, 2020). Her kurumun kendi öğrencisi ve öğretmenlerinin durumunu göz önünde bulundurarak bu tercihlerini yapmalarında fayda vardır (Herand ve Hatipoğlu, 2014; İzmirli ve Akyüz, 2017). Bu minvalde öğretmenler konuya hâkim olabilecek ve ders anlatımlarında daha verimli bir hale gelebileceklerdir. Yapılan çevrimiçi derslerin kayıt altına alınması ve sonrasında sisteme yüklenmesi öğrencilerin anlatılan konuyu anlamalarında daha bir

verimli hale getirecektir. Eğitim alanında, web platformlarının etkin kullanımı ile sınıf ve okul etkinliklerinin performansları arttırılabilir, eğitim öğretim süreci olumlu yönde etkilenebilir (Rueda, Martínez, Ortega ve Madrigal, 2021). Ayrıca eğitim kurumları; eğitmen ve öğrencilerin anlayabileceği bir uzaktan eğitim uygulaması oluşturduklarında öğrenci ve ailelerine bu süreç hakkında güven vermiş olacaklardır (Daniel, 2020). Öğrenci ve ailelerinin bu sürece inanmaları verilen eğitimin alınması, içselleştirilmesi noktasında önemlidir.

Bu bağlamda Türkiye’de uzaktan eğitim sistemlerinin tüm eğitim kurumlarında erişimin sağlanması ve bu sistemin tüm alt yapılarının güçlendirilmesi gerektiği söylenebilir (Can, 2020). Ayrıca salgın süresince öğrenciler üzerinde psikolojik açıdan oluşan etkileri en aza indirebilmek için öğrencilere yönelik destek ve rehberlik faaliyetlerinin salgın sonrasında gerçekleştirmek adına organizasyonunu sağlamak gerekir (Kaplan, 2021).

Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının öğrencilerin kaynaşması, sosyalleşmeleri, yaratıcılıklarının artması ve öğrencilerin kendiliklerinden eğitimdeki süreçlere katılması gibi değerlere önem verdikleri, öğrencilerin dikkatini çekmek için materyal vermekten ziyade onlarla sözlü olarak ilgilenmek istedikleri, temel alınan yöntem ve tekniklerden ziyade sınıfta ortama ve duruma göre hareket edecekleri ve öğrencilere zorunlu kalmadıkça ödev vermeyecekleri gibi sonuçlara da ulaşılmıştır.

Kaynakça

Aghakhani, K., Memarian, A., & Shalbafan, M. (2021). Research Paper: The modification of the education system in a medical faculty in Iran during the COVID-19 outbreak. *International Journal of Medical Toxicology and Forensic Medicine*, 11(1), 1-4.

Agormedah, E. K., Henaku, E. A., Ayite, D. M. K., & Ansah, E. A. (2020). Online learning in higher education during COVID-19 pandemic: A case of Ghana. *Journal of Educational Technology & Online Learning*, 3(3), 183-210.

Aydın-Çetinkaya, G. (2020). COVID-19 salgını sürecinde öğretmenler. Tedmem. <<https://tedmem.org/covid-19/covid-19-salgini-surecinde-ogretmenler>> Erişim tarihi: 20.05.2021.

Ben Amram, M., & Davidovitch, N. (2021). Teachers attitudes towards e-teaching during COVID-19. *Laplace Em Revista*, 7(2), 13-32.

Bozkurt, A. (2016). *Bağlantıcı kitlesel açık çevrimiçi derslerde etkileşim örüntüleri ve öğrenen-öğreten rollerinin belirlenmesi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uzaktan Eğitim Anabilim Dalı, Eskişehir.

Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.

Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.

Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to CoronaVirus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), 1-6. DOI:10.5281/zenodo.3778083

Can, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.

Çepni, S. (2007). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş* (Genişletilmiş Üçüncü Baskı) Trabzon: Celepler Matbaacılık.

Daniel, S.J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. *Prospects*, 49: 91-96. DOI: 10.1007/s11125-020-09464-3

Doghonadze, N., Aliyev, A., Halawachy, H., Knodel, L., & Adedoyin, A. S. (2020). The degree of readiness to total distance learning in the face of COVID-19 teachers' View (Case of Azerbaijan, Georgia, Iraq, Nigeria, UK and Ukraine). *Journal of Education in Black Sea Region*, 5(2), 2-41. DOI: 10.31578/jebbs.v5i2.197

Durak, G., Çankaya, S. & İzmirli, S. (2020). COVID-19 pandemi döneminde Türkiye'deki üniversitelerin uzaktan eğitim sistemlerinin incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 14(1), 787-809.

Erkut, E. (2020). Covid-19 sonrası yükseköğretim. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(2), 125-133.

Feng, Z., Xu, D., & Zhao, H. (2007). Epidemiological models with non-exponentially distributed disease stages and applications to disease control. *Bulletin of Mathematical Biology*, 69(5), 1511-1536. DOI: 10.1007/s11538-006-9174-9

Güler, K. & Celep, Z., (2020) IOP Conf. Ser. Mater. Sci. Eng., 737 012015

Gupta, A., & Goplani, M. (2020). Impact of Covid-19 on educational institutions in India. *UGC Care Journal*, 661-671. DOI: 10.13140/RG.2.2.32141.36321

Herand, D., & Hatipoğlu, Z. A. (2014). Uzaktan eğitim ve uzaktan eğitim platformları'nın karşılaştırılması. *Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(1), 65-75.

Hong, J. C., Lee, Y. F., & Ye, J. H. (2021). Procrastination predicts online self-regulated learning and online learning ineffectiveness during the coronavirus lockdown. *Personality and Individual Differences*, 174, 110673. DOI: [10.1016/j.paid.2021.110673](https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110673)

İşman, A. (2011), *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.

İzmirli, S., & Akyüz, H. İ. (2017). Eş zamanlı sanal sınıf yazılımlarının incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 13(4), 788-810.

Kaplan, E. (2021). Pandemi döneminde eğitim ve öğrenci psikolojisi. *Göller Bölgesi Aylık Ekonomi ve Kültür Dergisi*, 8(96),29-32.

Karasar N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (21. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Keskin, M. & Özer Kaya, D. (2020). COVID-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.

Moore, M. G. & Kearsley, G. (2011). *Distance education: a systems view of online learning (what's new in education)*. (3rd ed.). Boston, MA: Wadsworth Publishing.

Newby, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D. & Russell, J. D. (2006). *Educational technology for teaching and learning*. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.

Psacharopoulos, G., Collis, V., Patrinos, H. A., & Vegas, E. (2021). *The COVID-19 cost of school closures in earnings and income across the world*. Comparative Education Review. WHO, covidwho-1189413.

Rodriguez, C. O. (2012). MOOCs and the AI-Stanford Like Courses: Two successful and distinct course formats for massive open online courses. *European Journal of Open, Distance and E-Learning*, 1-13, EJ982976.

Rueda, R. A. S., Martinez, R. C., Ortega, J. R., & Madrigal, A. R. G. (2021). Educators opinion about technology and web platforms during the Covid-19 pandemic. *Revista Gestion De Las Personas Y Tecnologia*, 14(40), 21-37.

Saran, S. (2020). Technology: Digital Epiphany? COVID-19 and Our Tech Futures. Challenges and Opportunities in the Post-COVID-19 World, 24-27. <https://riskcenter.wharton.upenn.edu/wp-content/uploads/2020/05/Uncovering_Post-COVID-19.pdf> Erişim Tarihi: 25.04.2021.

Sarı, T. & Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: sorunlar ve fırsatlar. *Turkish Studies*, 15(4), 959-975. DOI: 10.7827/TurkishStudies.44335

Sarıgöz, O. (2016). Anthropological Attitudes and Views of the Teachers Towards Lifelong Learning. *The Anthropologist*, 24(2), 598-610. DOI: 10.1080/09720073.2016.11892054

Sarıgöz O. (2019). Teacher Candidates' Opinions on Inclusive Education Practices. *Turkish Studies-Educational Sciences*, 14(5), 2623-2937. DOI: 10.29228/TurkishStudies.32691

Saavedra, J. (2020). Educational challenges and opportunities of the Coronavirus (COVID-19) pandemic. <<https://blogs.worldbank.org/education/educational-challenges-and-opportunities-covid-19-pandemic>> Erişim tarihi: 18.04.2021.

UN. (1948). Universal Declaration of Human Rights. <<https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>> Erişim tarihi: 04.06.2021.

UNESCO. (2020a). COVID-19 educational disruption and response. <<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>> Erişim tarihi: 18.04.2021.

UNICEF. (2020). UNICEF and Microsoft launch global learning platform to help address COVID-19 education crisis. <<https://www.unicef.org/press-releases/unicefand-microsoft-launch-global-learning-platform-help-address-covid-19-educati>> Erişim tarihi: 15.04.2021.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık

YÖK. (2020a). Basın Açıklaması <<https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/YKS%20Ertelenmesi%20Basin%20Açıklaması.aspx>> Erişim tarihi: 10.04.2021.

YÖK. (2020b). "YÖK Dersleri Platformu" öğrencilerin erişimine açıldı. <<https://www.yok.gov.tr/>> Erişim tarihi: 10.04.2021.

Zhao, Y. (2020). COVID-19 as a catalyst for educational change. *Prospects*, 1-5. DOI: 10.1007/s11125-020-09477-y

Wach, E. (2013). Learning about qualitative document analysis. *IDS Practice Paper In Brief*, 13, Brighton: IDS

WHO. (2020a). Past pandemics. <http://www.euro.who.int/en/health-topics/communicable_diseases/influenza/pandemic-influenza/past-pandemic> Erişim tarihi: 10.04.2021.

WHO.(2020b). WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 - 11 March 2020. <<https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-sopening-remarks-at-the-media-briefing-on-covid-19---11-march-2020>> Erişim tarihi: 25.03.2021.

WHO. (2020c). WHO Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard. World health Organization. <<https://covid19.who.int/>> Erişim tarihi: 20.03.2021.

Wikipedia. (2020). 2019-20 koronavirüs pandemisi. <https://tr.wikipedia.org/wiki/2019-20_koronavir%C3%BCs_pandemisi> Erişim tarihi: 10.03.2021.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Human beings, who have survived natural or man-made disasters such as epidemics, regional wars, natural disasters, global crises, have made the necessary gains from these disasters and have continued their lives by taking the necessary precautions (Güler & Celep, 2020). In other words, human beings have been able to come out of the natural disasters they experienced in a strong way (Sarı & Nayır, 2020). Outbreaks that took place in the historical process were mostly limited to regional or continents, however, the covid-19 epidemic spread rapidly all over the world, especially thanks to technological developments (transportation, infrastructure, etc.) that enabled human mobility. With this spreading speed, it is seen that there are new (social, economic, education, etc.) regulations in many areas all over the world.

Method

The purpose of this research is to determine the process developed due to the corona virus epidemic in the world, and especially how the educational processes are. In line with this purpose, by examining epidemic diseases in the world and remote education processes, suggestions were made for the implementation of this process in the future. While conducting these examinations, the scanning model was used. Document analysis was used to collect data in the study. Document analysis is a qualitative research method used to analyze the content of written documents rigorously and systematically (Wach, 2013).

Education Process Developing in the World in the Covid-19 Period

The covid-19 epidemic (Wikipedia, 2020a), which appeared in Wuhan, China in December 2019, spread rapidly in 2020 and affected all countries, especially Europe, in many ways (social, economic, education, etc.). Thereupon, covid-19 was declared as a global epidemic by the World Health Organization on March 11, 2020 (WHO, 2020b). Due to this global epidemic, changes have occurred in the usual life flows of societies (Zhao, 2020) and countries have taken various measures to prevent the epidemic.

Education Process in Turkey During Covid-19 Period

Due to the corona virus epidemic, it is seen that educational institutions at different levels (from kindergarten to undergraduate and graduate education) around the world have to transition to distance education. With the determination of the first case on March 11, 2020, the education and training process in universities was temporarily suspended with the decision of the Council of Higher Education in order to have students from outside the city and to maintain social distance in dormitory environments where social interaction is high. On 23 March 2020, it was decided to switch to simultaneous or asynchronous distance education in order to eliminate the risk of contamination (Keskin & Kaya, 2020; YÖK, 2020a; YÖK, 2020b).

Distance Education Process

It is seen that many definitions have been made in the literature on distance education. Moore and Kearsley (2011) define distance education as planned open-access learning, where the instructor and the learner are in different places, requiring special course design and technologies. In another definition, the distance education process is defined as the delivery of education to students with the help of computers and internet technologies (Newby, Stepich, Lehman, & Russell, 2006).

Distance Education Process in the World

The periods and phases of distance education applications in the world are shown in the figure below (Bozkurt, 2016). In the practice defined in three periods and five phases, it is observed that the periods and phases that explain the development of distance education are not independent from each other, and each period covers the previous period and progresses by stacking (Rodriguez, 2012).

Distance Education Process in Turkey

Like the world youth, the youth of Turkey were negatively affected by the interruption of education and training due to the epidemic. Education processes are a fundamental human right (UN, 1984). In this context, many educational institutions in Turkey have switched to emergency distance education applications by showing rapid reflexes in order to compensate for the education affected by this globally negative situation (Bozkurt, 2020).

Discussion and Conclusion:

It can be said that the corona virus epidemic, which affects all areas of life, has led to a new perspective on education and training methods. The epidemic, which continued throughout 3 education terms in Turkey, caused young individuals at all levels of education to meet with distance education processes. In addition, it can be said that this is a new situation not only for students but also for many educators and that educators are not aware of the education models and technology used within the scope of distance education. In particular, it can be said that the knowledge and skills of the trainers who encounter this process for the first time are limited in distance education and preparing distance education material, and the courses cannot be operated perfectly in the face of this limitation. Since the concept of distance education is seen as a theoretically based science, planning the applications on this basis will contribute to the smooth and efficient operation of the system. It can be said that if educational institutions make their choice of learning management system and live course software within this scope, it will be easier for trainers who are new to this system and who may have difficulty in using technological tools (Durak, Çankaya, & İzmirli, 2020).

Educational institutions; When they create a distance education application that teachers and students can understand, they will give confidence to students and their families about this process (Daniel, 2020). It is important for students and their families to believe in this process at the point of receiving and internalizing the education. In this context, it can be said that distance education systems in Turkey should be accessible in all educational institutions and all infrastructures of this system should be strengthened (Can, 2020). In addition, in order to minimize the psychological effects on students during the epidemic, it is necessary to organize the support and guidance activities for students in order to carry out after the epidemic (Kaplan, 2021).